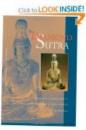

فصل سيزدهم: فهرست

- 🗆 معرفی
- □ رويكردها
- 🗖 پالایش گروهی
- 🗖 رویکرد مبتنی بر محتوی
  - 🗖 رویکرد پیوندی

فصل سيزدهم: معرفي

Customers Who Viewed This Item Also Bought

The Diamond Sutra

> Red Pine

**** (20)

Paperback

\$13.57

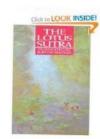
The Heart Sutra

Red Pine

**** (21)

Paperback

\$10.17

The Lotus Sutra

Burton Watson

***** (27)

Paperback

\$18.21

فصل سيزدهم: معرفي

Similar Artists

Stanley Clarke & George Duke

پالایش گروهی

فصل سيزدهم: پالايش گروهي

- □ برجسته ترین رویکرد استفاده شده در سیستمهای توصیه گر.
  - □ استفاده شده به وسیلهی سایتهای تجاری بسیار بزرگ
  - □ قابل استفاده در بسیاری از دامنهها (کتاب، فیلم، موسیقی و ...)
    - □ رویکرد.

🗖 شامل انواع مختلفی از الگوریتمها

- □ استفاده از «خرد جمعی» برای توصیهی کالاها
  - 1 10 =

🗖 ايده.

- 🗖 کاربران به کالاهای خریداری شده امتیاز میدهند. [معمولاً بین ۱ و ۵]
- ◘ کاربرانی که در گذشته سلیقهی مشابهی داشتهاند، احتمالاً در آینده نیز دارای سلیقههای مشابهی خواهند بود.

فصل سيزدهم: پالايش گروهي

□ ورودی. یک ماتریس شامل امتیازهای داده شده به وسیلهی کاربران به کالاهای گوناگون.

	Item1	Item2	Item3	Item4	Item5
Alice	5	3	4	4	?
User1	3	1	2	3	3
User2	4	3	4	3	5
User3	3	3	1	5	4
User4	1	5	5	2	1

🗖 انواع خروجي.

- ◘ یک پیش بینی (عددی) در مورد میزان علاقهی کاربر به یک کالای خاص
  - یک فهرست پیشنهادی از N کالای برتر

فصل سیزدهم: پالایش گروهی مبتنی بر کاربر

- □ روش پايه.
- □ با داشتن یک کاربر فعال مانند آلیس و کالای i که قبلاً به وسیلهی آلیس دیده نشده است:
- یک مجموعه از کاربران (نزدیک ترین همسایه ها) پیدا کن که سلیقه ی مشابهی با آلیس داشتهاند و قبلاً به کالای i امتیاز دادهاند.
  - ار محاسبه کن. i میانگین امتیاز داده شده به وسیلهی این کاربران به کالای i
  - از میانگین محاسبه شده به عنوان تخمینی از میزان علاقمندی آلیس به کالای i استفاده کن
    - این کار را برای تمام کالاهایی که آلیس به آنها امتیاز نداده است، تکرار کن.
      - کالاهای با امتیاز بیشتر را به آلیس پیشنهاد کن.

- 🗖 ايده.
- □ کاربرانی که در گذشته سلیقهی مشابهی داشتهاند، احتمالاً در آینده نیز دارای سلیقههای مشابهی خواهند بود.

فصل سیزدهم: پالایش گروهی مبتنی بر کاربر

□ مثال. ورودى:

	Item1	Item2	Item3	Item4	Item5
Alice	5	3	4	4	?
User1	3	1	2	3	3
User2	4	3	4	3	5
User3	3	3	1	5	4
User4	1	5	5	2	1

□ هدف. پیشبینی میزان علاقمندی آلیس به کالای شماره ۵

فصل سیزدهم: پالایش گروهی مبتنی بر کاربر

- ◘ چگونه می توان شباهت میان کاربران مختلف را محاسبه نمود؟
  - □ چه تعداد از همسایهها را باید در نظر گرفت؟
- □ چگونه می توان با توجه به امتیاز همسایه ها، یک پیشبینی ارائه کرد؟

	Item1	Item2	Item3	Item4	Item5
Alice	5	3	4	4	?
User1	3	1	2	3	3
User2	4	3	4	3	5
User3	3	3	1	5	4
User4	1	5	5	2	1

فصل سیزدهم: معیارهای اندازه گیری شباهت کاربران

ے ضریب همبستگی پیرسون. یک معیار پر کاربرد
$$b \cdot a \blacksquare$$

$$p$$
 امتياز داده شده به وسيلهي كاربر a به كالاي : $r_{a,p}$

: P 🗖 یک مجموعه از کالاها که به وسیلهی هر دو کاربر a و b امتیازدهی شدهاند

$$sim(a,b) = \frac{\sum_{p \in P} (r_{a,p} - \bar{r}_a)(r_{b,p} - \bar{r}_b)}{\sqrt{\sum_{p \in P} (r_{a,p} - \bar{r}_a)^2} \sqrt{\sum_{p \in P} (r_{b,p} - \bar{r}_b)^2}} \frac{cov(a,b)}{std(a) \cdot std(b)}$$

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{2}sim(a,b)$$
 نرمال سازی

فصل سیزدهم: معیارهای اندازه گیری شباهت کاربران

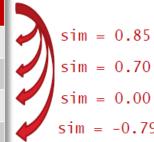
ت ضریب همبستگی پیرسون. یک معیار پر کاربرد

و b: کاربرها a

p امتياز داده شده به وسيلهى كاربر a به كالاى : $r_{a,p}$

یک مجموعه از کالاها که به وسیلهی هر دو کاربر a و b امتیازدهی شدهاند : P

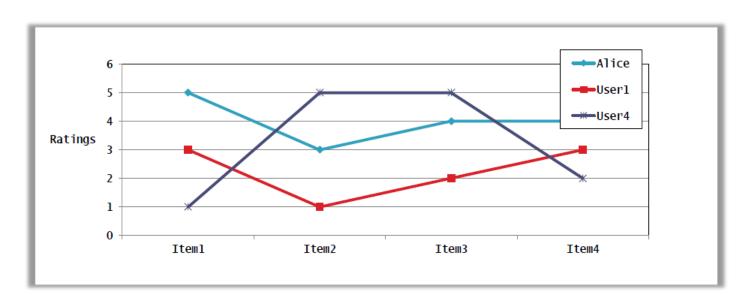
	Item1	Item2	Item3	Item4	Item5
Alice	5	3	4	4	?
User1	3	1	2	3	3
User2	4	3	4	3	5
User3	3	3	1	5	4
User4	1	5	5	2	1

فصل سیزدهم: ضریب همبستگی پیرسون

- □ مزیت. در نظر گرفتن تفاوتها در عادات امتیازدهی
- □ ضریب همبستگی پیرسون در بسیاری از دامنهها نسبت به معیارهای دیگر عملکرد بهتری دارد.

[معيار اقليدسي، معيار كسينوسي]

فصل سيزدهم: پيش بيني

□ یک تابع متداول برای پیشبینی:

$$pred(a,p) = \overline{r_a} + \frac{\sum_{b \in N} sim(a,b) * (r_{b,p} - \overline{r_b})}{\sum_{b \in N} sim(a,b)}$$

- است. p کمتر یا بیشتر از میانگین آنها است. p کمتر یا بیشتر از میانگین آنها است.
  - ◘ تركيب اختلافها -- استفاده از معيار شباهت براي وزندهي
  - مده شده کردن میانگین امتیازهای کاربر a به مقدار محاسبه شده lacktriangleright

فصل سیزدهم: رویگردهای مبتنی بر حافظه و مبتنی بر مدل

- □ پالایش گروهی مبتنی بر کاربر یک روش «مبتنی بر حافظه» است. □ استفادهی مستقیم از ماتریس امتیازها برای یافتن نزدیک ترین همسایهها و پیشبینی
- □ در بسیاری از کاربردهای دنیای واقعی این رویکرد قابل استفاده نیست!
  - به دلیل وجود دهها میلیون کاربر و میلیونها کالا

□ رویکردهای مبتنی بر مدل.

- ◘ بر مبنای یادگیری مدل به صورت آفلاین (آموزش آفلاین)
- 🗖 در زمان اجرا تنها از مدل یاد گرفته شده برای پیشبینی استفاده میشود.
  - ◘ مدلها به طور تناوبی به روز رسانی میشوند.
- □ ایجاد مدل و به روز رسانی آن میتواند از نظر محاسباتی بسیار پرهزینه باشد.

فصل سیزدهم: پالایش گروهی مبتنی بر کالا

- 🗖 ايده.
- □ استفاده از شباهت میان کالاها برای پیشبینی [نه شباهت میان کاربران]
  - □ مثال. جستجو به دنبال کالاهای مشابه با کالای ۵
- ◘ استفاده از امتیازهای داده شده به وسیلهی آلیس به کالاهای مشابه برای پیشبینی امتیاز کالای ۵

	Item1	Item2	Item3	Item4	Item5
Alice	5	3	4	4	?
User1	3	1	2	3	3
User2	4	3	4	3	5
User3	3	3	1	5	4
User4	1	5	5	2	1

فصل سيزدهم: معيار شباهت ميان كالاها

- تولید نتایج بهتر در مقایسه ی کالا به کالا تولید نتایج بهتر در مقایسه ی کالا به کالا تولید نتایج بهتر در نظر گرفته می شوند. n امتیازهای داده شده به هر کالا به عنوان یک بردار در فضای n بعدی در نظر گرفته می شوند.
- □ شباهت میان دو کالا با محاسبه ی کسینوس زاویه ی مربوط به بردار این دو کالا اندازه گیری می شود:

$$\vec{a} \cdot \vec{b}$$

$$sim(\vec{a}, \vec{b}) = \frac{\vec{a} \cdot \vec{b}}{|\vec{a}| * |\vec{b}|}$$
معیار شباهت کسینوسی تنظیم شده.

- در نظر گرفتن میانگین امتیازهای هر کاربر b در نظر گرفتن میانگین امتیازهای هر کاربر U
- مجموعه کاربرانی که به هر دو کالای a و d امتیاز دادهاند. U

$$sim(\vec{a}, \vec{b}) = \frac{\sum_{u \in U} (r_{u,a} - \overline{r_u}) (r_{u,b} - \overline{r_u})}{\sqrt{\sum_{u \in U} (r_{u,a} - \overline{r_u})^2} \sqrt{\sum_{u \in U} (r_{u,b} - \overline{r_u})^2}}$$

فصل سيزدهم: پيش بيني

🗖 یک تابع متداول برای پیشبینی:

$$pred(u, p) = \frac{\sum_{i \in ratedItem(u)} sim(i, p) * r_{u,i}}{\sum_{i \in ratedItem(u)} sim(i, p)}$$

- ◘ معمولاً اندازهي همسايگي محدود است.
- 🗖 یعنی، از همهی همسایهها برای پیشبینی استفاده نمیشود.
- □ یک قاعده ی تجربی: در بسیاری از کاربردهای دنیای واقعی، تعداد همسایهها بین ۲۰ الی ۵۰ در نظر گرفته می شود [هرلاکر، ۲۰۰۲]

فصل سیزدهم: مسئله ی خلوت بودن داده ها

- □ مسئلهی شروع سرد.
- □ چگونه میتوان کالاهای جدید را توصیه کرد؟ -
  - □ چگونه میتوان به کاربران جدید توصیه داد؟
    - □ راهحلهای ساده. = ۱ تا
- 🗖 از کاربر بخواه مجموعهای از کالاها را امتیازدهی کند.
- □ در مراحل ابتدایی از روشهای دیگر مانند پالایش مبتنی بر محتوی استفاده کنید.
- □ مقادیر پیشفرض: استفاده از مقادیر پیشفرض برای کالاهایی که فقط یکی از دو کاربری که قرار است مقایسه شوند به آنها امتیاز دادهاند.

فصل سیزدهم: انواع رویکردهای مبتنی بر مدل

- □ تجزیهی ماتریسها.
- 🗖 تجزیهی مقادیر منفرد، تحلیل مولفههای اصلی
- 🗖 كاوش قواعد ارتباطى.
  - 🗖 مقایسه: تحلیل سبد خرید
    - ت □ مدلهای احتمالاتی.
  - 🗖 خوشهبندی، شبکههای بیزی و ...
  - □ هزینه ی پیش پردازش (یاد گیری مدل).□ معمولاً درباره ی آن صحبت نمی شود
  - ◘ آيا به روز رساني تدريجي ممكن است؟

فصل سیزدهم: تجزیه ی مقادیر منفرد

- □ انگيزه.
- 🗖 سادەسازى دادەھا
- 🗖 حذف نویز و افزونگی
- □ بهبود نتايج الگوريتم

□ كاربردهاى مثالى.

- □ جستجو و بازیابی اطلاعات [شاخص گذاری معنایی نهان]
  - 🗖 سیستمهای توصیه گر

فصل سیزدهم: تجزیه ی مقادیر منفرد

□ تجزیهی مقادیر منفرد.

```
Data_{m \times n} = U_{m \times m} \sum_{m \times n} V_{n \times n}^Tما تریس مقاریر منفرر
```

- □ ماتریس مقادیر منفرد.
- ◘ یک ماتریس قطری که در آن مقادیر منفرد به صورت کاهشی مرتب هستند.
  - مقادیر منفرد از یک اندیس مانند r به بعد دارای مقدار صفر هستند.
  - مقادیر منفرد ریشه دوم مقادیر ویژه ماتریس $Data imes Data^T$ هستند.

توصیه های مبتنی بر ممتوی

فصل سیزدهم: توصیه مبتنی بر محتوی

ا آموزش. برای کاربر
$$j$$
 بردار $\mathbb{R}^3 \in \mathbb{R}^3$ را یاد بگیر $\square$

j برای کاربر i برای کاربر $\square$

$$\left(\theta^{(j)}\right)^T x^{(i)}$$

	Alice(1)	Bob(2)	Carol(3)	Dave(4)	<i>x</i> ₁	<i>x</i> ₂
Titanic	5	5	0	0	0.90	0.00
Sound and Music	5	?	?	0	1.00	0.01
Casablanca	?	4	0	?	0.99	0.00
Fast and Furious	0	0	5	4	0.10	1.00
Desperado	0	0	5	?	0.00	0.90

فصل سیزدهم: بیان رسمی مسئله

اگر کاربر
$$j$$
 به فیلم i امتیاز داده باشد، در غیر این صورت صفر $r(i,j)=1$ امتیاز داه شده توسط کاربر i به فیلم j

$$\left(\theta^{(j)}\right)^T x^{(i)}$$

j بردار پارامترها برای کاربر $heta^{(j)}$ بردار

:j پیشبینی امتیاز فیلم i برای کاربر $\Box$

i بردار ویژگی برای فیلم $x^{(i)}$

$$j$$
 تعداد فیلمهای امتیازدهی شده به وسیلهی کاربر $m^{(j)}$

فصل سیزدهم: هدف بهین هسازی

j یادگیری بردار $heta^{(j)}$ یادگیری بردار ا

$$\min_{\theta^{(j)}} \frac{1}{2} \sum_{i: r(i,j)=1} \left(\left(\theta^{(j)} \right)^T x^{(i)} - y^{(i,j)} \right)^2 + \frac{\lambda}{2} \sum_{k=1}^n \left(\theta_k^{(j)} \right)^2$$

$$heta^{(1)}$$
, $heta^{(2)}$, $\dots$, $heta^{(n_u)}$ یادگیری بردارهای یاد $heta$ یری بردارهای ایران بردارهای ایران

$$\min_{\theta^{(1)}, \dots \theta^{(n_u)}} \frac{1}{2} \sum_{j=1}^{n_u} \sum_{i: r(i,j)=1} \left(\left(\theta^{(j)} \right)^T x^{(i)} - y^{(i,j)} \right)^2 + \frac{\lambda}{2} \sum_{j=1}^{n_u} \sum_{k=1}^{n} \left(\theta_k^{(j)} \right)^2$$

فصل سيزدهم: الگوريتم بهينه سازي

□ تابع هدف.

$$\min_{\theta^{(1)}, \dots \theta^{(n_u)}} \frac{1}{2} \sum_{j=1}^{n_u} \sum_{i: r(i,j)=1} \left(\left(\theta^{(j)} \right)^T x^{(i)} - y^{(i,j)} \right)^2 + \frac{\lambda}{2} \sum_{j=1}^{n_u} \sum_{k=1}^{n} \left(\theta_k^{(j)} \right)^2$$

🗖 گرادیان کاهشی.

$$\theta_k^{(j)} = \theta_k^{(j)} - \alpha \sum_{i:r(i,j)=1} \left(\left(\theta^{(j)} \right)^T x^{(i)} - y^{(i,j)} \right) x_k^{(i)} \quad \text{(for } k = 0)$$

$$\theta_k^{(j)} = \theta_k^{(j)} - \alpha \left(\sum_{i:r(i,j)=1} \left(\left(\theta^{(j)} \right)^T x^{(i)} - y^{(i,j)} \right) x_k^{(i)} + \lambda \theta_k^{(j)} \right) \quad \text{(for } k \neq 0)$$

پالایش گروهی

فصل سيزدهم: پالايش گروهي

	Alice(1)	Bob(2)	Carol(3)	Dave(4)	<i>x</i> ₁	<i>x</i> ₂
Titanic	5	5	0	0	0.90	0.00
Sound and Music	5	?	?	0	1.00	0.01
Casablanca	?	4	0	?	0.99	0.00
Fast and Furious	0	0	5	4	0.10	1.00
Desperado	0	0	5	?	0.00	0.90

$$\theta^{(1)} = \begin{bmatrix} 0 \\ 5 \\ 0 \end{bmatrix} \qquad \theta^{(2)} = \begin{bmatrix} 0 \\ 5 \\ 0 \end{bmatrix} \qquad \theta^{(3)} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 5 \end{bmatrix} \qquad \theta^{(4)} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 5 \end{bmatrix} \qquad \begin{pmatrix} \theta^{(1)} \end{pmatrix}^T x^{(1)} \approx 5 \\ (\theta^{(2)})^T x^{(1)} \approx 5 \\ (\theta^{(3)})^T x^{(1)} \approx 0 \\ (\theta^{(3)})^T x^{(1)} \approx 0 \end{pmatrix}$$

فصل سیزدهم: هدف بهین هسازی

$$heta^{(1)}$$
, $heta^{(2)}$, $\cdots$, $heta^{(n_u)}$ یادگیری $-x^{(i)}$ با داشتن پارامترهای $\Box$

$$\min_{x^{(i)}} \frac{1}{2} \sum_{i: r(i,j)=1} \left(\left(\theta^{(j)} \right)^T x^{(i)} - y^{(i,j)} \right)^2 + \frac{\lambda}{2} \sum_{k=1}^n \left(x_k^{(i)} \right)^2$$

$$\min_{x^{(1)}, \dots, x^{(n_m)}} \frac{1}{2} \sum_{i=1}^{n_m} \sum_{i: r(i, i)=1} \left(\left(\theta^{(j)} \right)^T x^{(i)} - y^{(i, j)} \right)^2 + \frac{\lambda}{2} \sum_{i=1}^{n_m} \sum_{k=1}^{n} \left(x_k^{(i)} \right)^2$$

فصل سيزدهم: پالايش گروهي

$$x^{(1)}, x^{(2)}, \cdots x^{(n_m)}$$
 ایده. با داشتن ماتریس امتیازها و بردارهای و بردارهای ایده. میتوان بردارهای $\theta^{(1)}, \theta^{(2)}, \cdots, \theta^{(n_u)}$ را تخمین زد

$$heta^{(1)}, heta^{(2)}, \cdots, heta^{(n_u)}$$
ایده. با داشتن ماتریس امتیازها و بردارهای بردارهای میتوان بردارهای $x^{(1)}, x^{(2)}, \cdots x^{(n_m)}$ را تخمین زد

$$\theta \to x \to \cdots$$

 $\theta \to x \to \theta \to x \to \theta \to x \to \cdots$

مقداررهی تصارفی

الگوريتى پالايش گرومى

فصل سيزدهم: پالايش گروهي

$$x^{(1)}, x^{(2)}, \cdots x^{(n_m)}$$
 با داشتن بردارهای $\theta^{(1)}, \theta^{(2)}, \cdots, \theta^{(n_u)}$ با داشتن بردارهای $\frac{1}{2}\sum_{i=1}^{n_u}\sum_{j=1}^{n_$

$$\min_{\theta^{(1)}, \dots \theta^{(n_u)}} \frac{1}{2} \sum_{j=1}^{n_u} \sum_{i: r(i,j)=1} \left(\left(\theta^{(j)} \right)^T x^{(i)} - y^{(i,j)} \right)^2 + \frac{\lambda}{2} \sum_{j=1}^{n_u} \sum_{k=1}^{n_u} \left(\theta_k^{(j)} \right)^2$$

 $\theta^{(1)}, \theta^{(2)}, \dots, \theta^{(n_u)}$ ایده. تخمین $x^{(1)}, x^{(2)}, \dots x^{(n_m)}$ با داشتن بردارهای $x^{(1)}, x^{(2)}, \dots x^{(n_m)}$

$$\min_{x^{(1),\dots,x^{(n_m)}}} \frac{1}{2} \sum_{i=1}^{n_m} \sum_{i:r(i,i)=1} \left(\left(\theta^{(j)}\right)^T x^{(i)} - y^{(i,j)} \right)^2 + \frac{\lambda}{2} \sum_{i=1}^{n_m} \sum_{k=1}^n \left(x_k^{(i)} \right)^2$$

فصل سیزدهم: هدف بهینه سازی در پالایش گروهی

$$heta^{(j)}$$
 ایده. یادگیری همزمان بردارهای ویژگی ویژگی مان بردارهای ایده. $x^{(i)}$

تابع هدف.

$$J(x^{(1)}, \dots, x^{(n)}, \theta^{(1)}, \dots, \theta^{(n)}) = \frac{1}{2} \sum_{(i,j): r(i,j)=1} \left(\left(\theta^{(j)}\right)^T x^{(i)} - y^{(i,j)} \right)^2 + \frac{\lambda}{2} \sum_{i=1}^{n_m} \sum_{k=1}^n \left(x_k^{(i)} \right)^2 + \frac{\lambda}{2} \sum_{i=1}^{n_u} \sum_{k=1}^n \left(\theta_k^{(j)} \right)^2$$

$$\theta^{(1)}, \theta^{(1)}, \cdots, \theta^{(n)}$$

 $\min_{x^{(1)},\dots,x^{(n)}} J(x^{(1)},\dots,x^{(n)},\theta^{(1)},\dots,\theta^{(n)})$ $\theta^{(1)}$ .... $\theta^{(n_u)}$

فصل سيزدهم: الگوريتم پالايش گروهي

٦ آموزش.

🗖 کمینهسازی تابع هزینه با استفاده از گرادیان کاهشی (یا روشهای بهینهسازی پیشرفته)

مقداردهی اولیه به بردارهای x و θ با مقادیر تصادفی کوچک $\square$

 $x_k^{(i)} = x_k^{(i)} - \alpha \left(\sum_{j:r(i,j)=1} \left(\left(\theta^{(j)} \right)^T x^{(i)} - y^{(i,j)} \right) \theta_k^j + \lambda x_k^{(i)} \right)$

 $\theta_k^{(j)} = \theta_k^{(j)} - \alpha \left(\sum_{i: r(i,j)=1} \left(\left(\theta^{(j)} \right)^T x^{(i)} - y^{(i,j)} \right) x_k^{(i)} + \lambda \theta_k^{(j)} \right)$

 $(\theta^{(j)})^T x^{(i)}$

 $x^{(i)}$ و فیلم i با بردار پارامتر $heta^{(j)}$ و فیلم i با بردار ویژگی lacktriangle

نر*مالسازی میا*نگین

فصل سيزدهم: كاربران جديد

	Alice(1)	Bob(2)	Carol(3)	Dave(4)	eve(5)	ı
Titanic	5	5	0	0	?	ŀ
Sound and Music	5	?	?	0	?	ŀ
Casablanca	?	4	0	?	?	ı
Fast and Furious	0	0	5	4	?	ŀ
Desperado	0	0	5	?	?	ŀ

$$\frac{1}{2} \sum_{(i,j): r(i,j)=1} \left(\left(\theta^{(j)} \right)^T x^{(i)} - y^{(i,j)} \right)^2 + \frac{\lambda}{2} \sum_{i=1}^{n_m} \sum_{k=1}^n \left(x_k^{(i)} \right)^2 + \frac{\lambda}{2} \sum_{i=1}^{n_u} \sum_{k=1}^n \left(\theta_k^{(j)} \right)^2$$

$$\theta^{(5)} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix} \rightarrow \left(\theta^{(5)}\right)^T x^{(i)} = 0$$

فصل سیزدهم: نرما ل سازی میانگین

□ نرمالسازی میانگین.

$$Y = \begin{bmatrix} 5 & 5 & 0 & 0 & ? \\ 5 & ? & ? & 0 & ? \\ ? & 4 & 0 & ? & ? \\ 0 & 0 & 5 & 4 & ? \\ 0 & 0 & 5 & 0 & ? \end{bmatrix} \qquad \mu = \begin{bmatrix} 2.5 \\ 2.5 \\ 2.25 \\ 1.25 \end{bmatrix} \rightarrow \qquad Y_{norm} = \begin{bmatrix} 2.5 & 2.5 & -2.5 & -2.5 & ? \\ 2.5 & ? & ? & -2.5 & ? \\ ? & 2.0 & -2.0 & ? & ? \\ -2.25 & -2.25 & 2.75 & 1.75 & ? \\ -1.25 & -1.25 & 3.75 & -1.25 & ? \end{bmatrix}$$

i پیشبینی. میزان علاقمندی کاربر j به فیلم $\square$

$$\hat{y}(i,j) = (\theta^{(j)})^T x^{(i)} + \mu^{(i)}$$

با تشکر از توجه شما

